

International Federation of Library Associations and Institutions
Social media children, and young people @ the library

STATEMENT SOCIAL MEDIA CHILDREN AND YOUNG ADULTS @ THE LIBRARY - SAFETY, PRIVACY AND ONLINE BEHAVIOR

IFLA ИЗЈАВА О ДРУШТВЕНИМ МЕДИЈИМА, ДЕЦИ И МЛАДИМА У БИБЛИОТЕЦИ - БЕЗБЕДНОСТ, ПРИВАТНОСТ И ПОНАШАЊЕ У ОНЛАЈН ОКРУЖЕЊУ

Објавио Стални комитет IFLA Секције за библиотеке за децу и младе

октобар 2015.

Увод

Сајтови друштвених мрежа као што су Фејсбук, Инстаграм и Твитер веома су популарни међу децом, укључујући и оне најмлађе. Ови сајтови омогућавају деци да буду изузетно креативни у онлајн окружењу, да буду у контакту са пријатељима, да искажу своје мишљење користећи велики избор различитих медија и апликација као што су видео формати, фотографије, музика и ћаскање.

Ове препоруке засноване су на платформи „Insafe“ - Европске мреже центара за подизање свести о безбедном и одговорном коришћењу интернета и мобилних уређаја за младе.

Порука о безбедности, приватности и начину понашања за децу и младе

Интернет је одлично место за учење, истраживање, учествовање, комуникацију и забаву. Међутим, баш као и у реалном свету, постоје како ризици тако и велика корист. Обратите пажњу на доле наведене савете који могу помоћи вама и вашој породици да будете безбедни у онлајн окружењу.

1. Како изгледају твоји дигитални трагови?

Размисли пре него што нешто објавиш! Све што поставиш онлајн ту ће и остати и постати твој "дигитални траг" који сви могу видети. Запамти да нешто што си данас објавио може читати неко и у будућности, можда за пет или десет година. Да ли ће те то приказати у добром светлу?

2. i h8 u (I hate you) – Мрзим те

Према другима се понашај онако како би желео да се они понашају према теби. Ако си жртва сајбер насиља, реци то одраслој особи од поверења, некоме ко ће моћи да ти помогне. Немој да патиш сам, ако примиш неприкладну поруку или слику забележи је!

3. Ко су твоји саговорници?

Буди одговоран корисник интернета – увек имај на уму да су људи које познајеш само у онлајн окружењу још увек странци за тебе. Важно је да твоји онлајн пријатељи то и остану – немој одлазити да се упознаш са њима уживо без претходног договора са родитељима или одраслима у које имаш поверења.

4. Како да решиш проблем?

Ако нешто крене у погрешном правцу или се осетиш нелагодно и узнемирено док си у онлајн окружењу, распитај се која су твоја права. Повери се родитељима или запосленима у библиотеци или другим особама од поверења. Провери да ли на сајту који користиш постоји опција за пријаву злостављања или контактирај подршку за помоћ. Обрати се запосленима у библиотеци и затражи помоћ.

Порука за родитеље

Запослени у вашој библиотеци могу одиграти важну улогу у вези са вашим образовањем по питању друштвених медија које користе ваша деца.

Запослени у библиотеци могу вас информисати о разликама међу многобројним друштвеним мрежама, а могу вам указати и на важност нашег упознавања о томе како се ваша деца понашају и комуницирају када су у онлајн окружењу.

Запослени у вашој библиотеци могу бити ваши саветници, информисати вас о трендовима друштвених медија и начину комуникације са вашим дететом, о друштвеним мрежама и сигурном ћаскању. На пример:

Савети за родитеље

Разговарајте са вашом децом. Питајте их да вам покажу шта раде када су у онлајн окружењу. Дијалог је кључ превенције, као што је то и у реалном свету.

Будите у току са најновијим вестима из области онлајн безбедности тако што ћете се регистровати за вести са сајта “Insafe”.

Важно је да схватите економске последице које могу бити резултат давања поверљивих података или бројева ваших кредитних картица и лозинки или одговора на различите рекламе.

Већина ризика на интернету повезана је са начином понашања, а не са технологијом. Ваше животно искуство најбољи је водич који деца могу имати како у реалном тако и у виртуелном окружењу.

Порука за библиотекаре и друге стручњаке који раде са децом

Од велике је важности да сви корисници, посебно деца, буду у могућности да упознају предности, али и да правилно схвате одговорност приликом коришћења бесплатног интернета и друштвених медија који су на располагању у библиотеци. Информације о начину коришћења интернета морају бити лако разумљиве и приказане на различите начине на пример текстом, сликом, вербалним порукама, итд. и то на различитим језицима.

Значајан задатак библиотека огледа се и у њиховој помоћи у подизању свести деце и младих о њиховом начину понашања на мрежама и мобилним уређајима. Важно је да децу обучимо на које начине да схвате и реагују када се суоче са одређеним ситуацијама када су онлајн.

Свет дигиталних медија за данашњу децу и младе је природан део њихове стварности, а ми као запослени у библиотекама требало би ову чињеницу да имамо на уму. Запослени у библиотеци мора да поседује знања и вештине како би олакшао деци коришћење дигиталних медија и помогао им да предвиде одређене ситуације које могу проистећи приликом коришћења онлајн медија.

Пружите деци информације, могућности и подршку за претраживање мрежа и мобилних уређаја и тиме ћете им помоћи да не буду изложени негативним и штетним искуствима док су у онлајн окружењу.

Улоге библиотеке:

- Омогућите приступ интернету и друштвеним медијима
- Подучавајте децу о безбедности, приватности и онлајн понашању
- Обезбедите информације, упутства и водиче за родитеље
- Помозите деци и родитељима да превазиђу проблематичне ситуације
- Пружите јасне информације о законској регулативи у вези са овом темом

Запослени у библиотеци имају значајну улогу у образовању родитеља о начину на који деца користе друштвене медије.

Запослени у библиотеци могу да подстакну родитеље и децу да заједно приступе истраживању друштвених мрежа.

Заједно са родитељима, запослени у библиотеци могу да се понашају као саветници и да информишу родитеље о актуелним трендовима друштвених медија, као и о начину комуникације са децом о друштвеним мрежама и безбедном ћаскању.

Као једном од запослених у библиотеци важно је да се упознате са услугама друштвених мрежа. За већину сајтова прописано је да их могу користити деца узраста од 13 или 14 година, мада постоје и они интерактивни сајтови посебно дизајнирани за млађи узраст деце. Јасно разумевање ових сајтова омогућиће вам да будете сигурни да деца која користе услуге библиотеке бирају одговарајуће садржаје и користе их на безбедан и конструктиван начин.

Често постављана питања:

Питање: Како библиотекари могу унапредити своје вештине о друштвеним медијима?

Одговор: Учите једни од других као и од других стручњака и младих.

Питање: Где могу да пријавим незаконити садржај?

Одговор: Незаконите садржаје можете пријавити фондацији „Internet Watch Foundation“ која има линије за подршку у неколико земаља.

Питање: Са ким могу да разговарам ако сам забрунут због нечега што се дешава онлајн?

Одговор: Разговарај са родитељима или одраслима у које имаш поверења или позови број за подршку.

Питање: Где могу да пронађем више информација о томе како да сачувам безбедност моје породице када смо онлајн?

Одговор: Већина држава има организације посвећене безбедности на интернету.

На пример:

www.saferinternet.org

„Insafe“ је Европска мрежа центара за подизање свести о промовисању безбедног и одговорног коришћења интернета и мобилних уређаја за младе људе. Основана је у сарадњи са „Safer Internet Program“.

www.wiredsafety.org

„Wired Safety“ – волонтерска организација раширена по целом свету са седиштем у САД

www.esafety.gov.au

Препоруке аустралијске владе

Превеле са енглеског: Даниела Скоковић и Весна Црногорац

© 2015 by International Federation of Library Associations and Institutions. This work is licensed under the Creative Commons Attribution 3.0 (Unported) license. To view a copy of this license, visit:

<http://creativecommons.org/licenses/by/3.0>

IFLA

P.O. Box 95312

2509 CH Den Haag

Netherlands www.ifla.org
